

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasi avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovarša
v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljate je pošiljati franko.

Učiteljski Tovarš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10— K
pol leta 5—
četrt leta 2-50
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštnine 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
" " " dvakrat . . . 12 "
" " " trikrat . . . 10 "
za nadaljnja uvrščanja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovarša
v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštnine.

Današnjemu listu so priloženi čeki za vse z naročnino zaostale naročnike. Vljudo prosimo, da blagovole naročnino vsaj deloma poravnati, kajti kdor list obdrži in čita, tega častna dolžnost je tudi izpolniti podporno obveznost.

Upravništvo.

Zborovanje učiteljskih abiturientov in abiturientek

se bo vršilo v ponedeljek, dne 17. julija t. l., v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani po sledečem vzporedju:

Na predvečer ob 8. uri prijateljski sestanek pri „Novem svetu“ na Marije Terezije cesti.

Zborovanje v Mestnem domu.

Ob 9. uri dopoldne. Razprave:

1. Položaj učiteljskega stanu in pota naraščaja.
2. Poročilo o položaju učiteljskega naraščaja v Gorici.
3. Učiteljica o problemu ženskega vprašanja in gibanja.
4. Poročilo o položaju učiteljskega naraščaja v Ljubljani.

- Ob 2. uri popoldne:
5. Slovenci na celovškem učiteljskem.
6. Učitelj novinec.
7. Vprašanje o reformi učiteljske izobrazbe.

Po zborovanju:
Ogledovanje in poset — umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu — panorame z ljubljanskega gradu — „Učiteljske tiskarne“.

Vrtni koncert

pri „Novem svetu“ bo na večer ob 8. uri, kjer bo sviral lastni salonski orkester. Na vzporedju je dalje: petje, solo-nastopi, šaljiva pošta, ples in prosta zabava.

Vljudo vabimo vse udeležnike zborovanja, kakor tudi cenjeno ljubljansko občinstvo na imenovani vrtni koncert.

Pripravljali odbor.

Zlet slovanskega učiteljstva v Krakovu.

Leta 1908. se je osnovala na učiteljskem zletu v Pragi Zveza slovanskega učiteljstva v Avstriji.

Člani Zveze so strokovne organizacije slovanskega učiteljstva. Občni zbori Zveze se imajo vršiti vsako drugo leto v raznih slovanskih mestih v Avstriji. Sklepom prvega občnega zbora Zveze l. 1908. bi se bil imel vršiti drugi občni zbor skupno z zletom slovanskega učiteljstva v Krakovu avgusta preteklega leta. Iz važnih vzrokov, ki pa niso v zvezi z zletovim komitejem, se je preložil zlet slovanskega

učiteljstva in vršilo se je samo dne 22. avgusta 1910 z ozirom na pravila zborovanja delegatov Zveze, na katerem se je sklenilo: 1. naj se vrši III. občni zbor delegatov Zveze leta 1912. v Krakovu, 2. naj se vrši leta 1911 istotako v Krakovu splošni zlet slovanskega učiteljstva.

Glasom sklepa odbora Zveze slovanskega učiteljstva z dne 27. januarja t. l. na Dunaju se vrši zlet slovanskega učiteljstva v Krakovu v dneh 21. do 25. julija t. l. z naslednjim programom:

Petek, dne 21. julija:
Pozdravni večer na čast gostov.

Sobota, dne 22. julija:

Ob pol 8. uri zarana: seja odbora Zveze slovan. učiteljstva.

Ob 9. uri: Slavnostno zborovanje slovanskega učiteljstva iz vseh avstrijskih dežel (prva plenarna seja).

- Vzpored posvetovanjem:
1. Otvoritev.
 2. Volitev častnih predsednikov zborovanja (iz vrst učiteljstva).
 3. Volitev tajnikov.
 4. Sprejetje dnevnega reda posvetovanj.
 5. Govori delegatov in reprezentantov.
 6. Slika ljudske šole v Avstriji

a) sedanje (ref. dr. Henrik Kanarek),
b) prihodnje (ref. Uehla).

7. Projekt službene pragmatike za ljudskošolsko učiteljstvo (ref. Karel Kostecki).
8. Zaključitev posvetovanj.

Ob 1. uri popoldne: Slavnostni obed (banket).

Ob 3. uri popoldne: Začetek del v sekcijah; subreferati za posvetovanja v sekcijah se objavijo natančno v posebnem programu zborovanja.

Ob pol 8. uri zvečer: Slavnostna predstava v mestnem gledališču: „Halka“, narodna opera Moniuszkova.

Nedelja, 23. julija:

Od 8. do 10. ure zarana: Nadaljevanje posvetovanj v sekcijah.

Ob 10. uri: Druga plenarna seja. Glasovanje v resolucijah in sklepih, sprejetih v sekcijah in z ozirom na referata:

- a) slika ljudske šole v Avstriji;
- b) službena pragmatika.

Popoldne: Ogledovanje mesta in njegovih spomenikov in izlet v Okocim.

Ponedeljek, 24. julija:

Ogledovanje mesta in zbirki in izleti na Kopic (hrb) Kosciuszki, v Wieliczko, v Zakopane in Tatre.

Torek, 25. julija:

Izlet v Zakopane in Tatre.

Pripomnje.

Opozarjamo, da se vrši pred zborovanjem slovanskega učiteljstva dne 20. julija seja polnega odbora, a dne 21. julija V. zborovanje delegatov „Deželne zveze ljudskošolskega učiteljstva v Galiciji s sedežem v Krakovu“.

Vsak udeležnik zborovanja se mora prijaviti takoj, vsem slovanskim učiteljskim organizacijam in njihovim društvom pošiljamo posebe tiskane „Priglasnice“ za udeležnike.

Priglasnica

za udeležnike zborovanja slovanskega učiteljstva v Krakovu:

1. tekoče število,
2. ime in priimek udeležnika,
3. poklic,
4. bivališče in pošta,
5. naročil vstopnico k banketu 23. julija,
6. naročil vstopnico v mestno gledališče, kako?
7. se udeleži izleta v Wieliczko 24. julija,
8. se udeleži izleta v Okocim 23. julija,
9. se udeleži izleta v Tatre (k Morskemu Očesu) 25. julija,
10. koliko skupnih prenočišč v šolah,
11. koliko privatnih prenočišč,
12. plačal za:

- a) legitimacijo;
- b) banket;
- c) vstopnico v gledališče;
- d) izlet v Wieliczko;
- e) Okocim;
- f) Tatre;
- g) skupna prenočišča;
- i) privatna prenočišča;
- j) skupno:

13. je dolžan še plačati:
14. udeležnik se pripelje na zlet:

- a) sam,
- b) s koliko družinskimi člani:

Pojasnila:

ad 5. banket 22. julija stane 5 kron za osebo.
ad 6. Cene v gledališču (operne za 50 odstotkov višje).

1. parter:

- a) loža v parterju za 5 oseb K 24-10,
- b) fotelj K 7—,
- c) sedež 1. vrste K 5-15,
- d) sedež 2. vrste K 3-50,
- e) sedež v parterju K 2-10,

2. I. nadstropje:

- a) loža (5 oseb) K 24-10,
- b) balkon I. vrste K 7—,
- c) balkon daljše vrste K 5-15,

3. II. nadstropje:

- a) loža (5 oseb) K 17-10,
- b) sedež v loži K 5-15,
- c) balkon I. vrste K 5-15,
- d) balkon daljših vrst K 3-50,

4. galerija:

- a) galerija I. vrste K 1-80,
- b) galerija C—D vrste K 1-50,
- c) galerija B—E vrste K 1—,
- d) galerija A—F vrste K —70.

ad 7. Izlet v solne jame v Wieliczki stane 4 K za osebo. Računana je železnica tja in nazaj, vstopnica, koncert in razsvetljava.

ad 8. Izlet v Okocim, ogledovanje ene izmed najslavnejših evropskih pivovarn stane 8 K za osebo.

ad 9. Izlet v Tatre, zlasti k Morskemu Očesu, najkrasnejšemu evropskemu jezeru sredi visokih gora stane 22 K. (Železnica v Zakopane in nazaj, zajtrk v Zakopanem, obed pri Morskem Očesu in večerja v Suchi).

ad 10. in 11. Skupna ležišča v šolah 30 vin. za osebo, privatna po 3 K in več. Pri naročilih je treba označiti noči.

ad 12. Naznačiti je treba natančno, kaj je udeležnik plačal.

Vsak udeležnik dobi legitimacijo v ceni 3 K v obliki knjižice, ki obsega natančni pro-

gram, informacije o Krakovu in izletih, izkaz znižanih cen, na katere ima lastnik legitimacije pravico.

Vstopnice in legitimacije sprejmejo udeležniki po pošti, kadar plačajo dotične zneske. Pojasnila glede zleta daje in prijave sprejema tajnik pripravljalnega odbora Józef Robak, učitelj, Krakov, Zwierzywiecka 23.

Denar sprejema blagajnik pripravljalnega odbora Karel Balicki, učitelj v Krakovu, ulica Karmelička 35.

Prijave in denar je poslati nemudoma. Tovariši in tovarišice! Prijavljajte torej svojo udeležbo kar najhitreje.

To zborovanje bo nov korak v razvoju kulturnega napredka učiteljskega stanu, bo daljše sredstvo v boju za povzdigo prosvete in ljudskega šolstva, v boju za naše gmotno stanje in človeške pravice.

V Krakovu, majnika 1911.

Odbor Zveze slovanskega učiteljstva v Avstriji.

Stanislaw Nowak (Krakov),

predsednik.

M. Hajný (Jankovice),

I. podpredsednik.

P. Skalický (Ústi u. Orl.),

II. podpredsednik.

Józef Robak (Krakov),

tajnik.

A. Šustr (Chrudim),

blagajnik.

Člani odbora:

E. Gangl (Idrija), L. Jelenc (Ljubljana), M. Gebauerova (Kromeříž), B. Skala (Vysočany), M. Jakimovski (Stanislawów), G. Stalmach (Kuneczyce).

Pisarna: Krakov, plac Szecepański 3. Telefon 1209.

Slovansko šolstvo v Trstu.

Sestavil in na XXIII. Zavezni skupščini v Trstu poročal Ferdo pl. Kleinmayr.

(Dalje.)

Naše ljudske šole je vrnil našemu narodu jedva odlok c. kr. gubernija v Trstu z dne 12. junija 1846., ki določa slovensčino, t. j. materni jezik pretežne večine učencev kakor učni jezik za naše okoliške ljudske šole. Dve leti pozneje (2. septembra 1848.) določa isto odlok c. kr. ministrstva za uk. Pač sapica nove dobe, ki je kmalu potihnila v burji nastopivše reakcije. Ali ko se konstitucionalizem zopet ustanovi, pride od c. kr. namestništva zopet odlok (25. marca 1862.), da je takoj prenehati z vsakim poukom v nemščini. In res se je umaknila nemščina definitivno iz naših učnih načrtov za slovenske okoliške šole, edino še na ljudski šoli v Rojanu životari kakor neobvezen predmet. V dobi tretje avstrijske ustave (l. 1868.) prevzame mestni magistrat popolnoma oskrbo naših ljudskih šol in določa v tozadavni okrožnici 2. novembra istega leta, da je za okoliške šole edini učni jezik slovenski jezik; uvede pa naj se, kjer to še ni, tudi pouk v italijanskem jeziku po par (2—3) ur na teden. Okoliške ljudske šole pa so dobile naslov „občinske ljudske šole“. Tako je ostalo tudi dosedaj, samo da štejemo danes v spodnji okolici tudi